ਮੈਸਰਜ਼ ਕਿਵਾਲ ਕੋਰਟ ਪੀ. ਵੀ. ਟੀ. LTD. ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਰਾਜ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6257/2014)

ਅਕਤੂਬਰ 09,2023

[ਸੂਰੀਆ ਕੰਟ * ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ:

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ (ਸੀਲਿੰਗ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਕਿਊ) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ।

ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ (ਸੀਲਿੰਗ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1976 ਐੱਸ 2 (ਕਿਊ)-ਸਮੀਕਰਨ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ'-ਨਿਰਮਾਣ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਆਯਾਤ-ਐੱਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸਕੋਪ। 2(q) (i) ਅਤੇ (ii):

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਜ਼ੋਨਸਨ ਦੇ ਕੇਸ [ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ] ਅਤੇ * * ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ [ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ] ਵਿਚਕਾਰ ਐਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ। 2(ਪ੍ਰ) (i)-ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ-'ਭੁਗਤਾਨ' ਯੂ/ਐੱਸ. 11 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਐਕਟ ਦਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ-ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ। [ਪੈਰਾ 33-37]

- ਯੂ.ਪੀ. ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੇ. ਜੌਨਸਨ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (1983) 4 ਐਸਸੀਸੀ 110 : [1983] 3 ਐਸਸੀਆਰ 897; ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1992) 2 SCC 494 : [1991] 1 ਸਪਲ. SCR 501; ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 2 SCC 434; ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 7 SCC 757; **ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ v. ਬੀ. ਈ. ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 7 SCC 336 : [2003] 2 ਸਪਲ. SCR 603; ਆਤਮਾਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ.(1993) 1 ਸਪਲ. SCC 1; ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੋਰਖਪੁਰ (1997) 6 SCC 257 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6257/2014

2004 ਦੇ ਐਫਐਮਏ ਨੰਬਰ 1738 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.05.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਕਾਸ ਮਹਿਤਾ, ਰਜਤ ਸਹਿਗਲ, ਮੁਨੀਰ ਅਹਿਮਦ, ਸਮਯਕ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਚਿਤਾ ਚਾਵਲਾ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਤਰਜੀ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੂਮਿਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ, ਏਕਲਵਿਆ ਦਿਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਕਰਪੁਰਕਾਯਸਥਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਜਾ ਚੌਧਰੀ, ਅਨੰਤ, ਸੰਦੀਪ, ਐਲ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲਾ, ਪੰਕਜ ਅਗਰਵਾਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਨਾ ਪਾਂਡੇ, ਗੌਤਮ ਪੰਨਾ ਬਰੂਏ, ਐਨ.ਚੀ ਬਰੂਏ, , ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸੂਰੀਆ ਕੰਟ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਸੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1976 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ।

2. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ 'ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚੀ II-ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 18 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 252 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ 11 ਰਾਜਾਂ ਨੇ

ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਛੱਤ ਲਗਾਉਣ, ਛੱਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਆਦਿ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

<u>ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾਃ</u>

3. ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ', ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 1(2) ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। . ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ A ਤੋਂ D ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਸੀਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 9 ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ, 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ ਜਾਂ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ।

4. ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ 'ਭੁਗਤਾਨ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਧਾਰਾ 20 ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ

ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੋਹਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਵੇਗੀ।

6. ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ), (ਜੀ), (ਓ) ਅਤੇ (ਕਿਊ) ਦਾ ਕੁਝ ਅਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

“2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ. —ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, -

XXX। XXX। XX

(ਅ) "ਬਿਲਡਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ, ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ;

XXX। XXX। XX

(ਜੀ) ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

(i) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਮਾਰਤ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹੱਦ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅਨੰਦ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸੌ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਜਾਂ

(ii) ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜ ਸੌ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ,

ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਸੌ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹੱਦ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹੱਦ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੱਦ, ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

XXX। XXX। XX

(o) “ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, -

(i) ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(2) ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ), ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਟਾਊਨ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਟਾਊਨ ਕਮੇਟੀ, ਇੱਕ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ

। , ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. —ਇਸ ਖੰਡ ਅਤੇ ਖੰਡ (q) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ,

(ਏ) "ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਵਿੱਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ

। -(i) ਘਾਹ ਦਾ ਪਾਲਣ,

(2) ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ

(3) ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ

(iv) ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ

(v) ਅਜਿਹੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਉਗਾਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ

ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ।

((ਸ) ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXX। XXX XX

ਕਿ) "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ -

((i) ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ii) ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉੱਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(3) ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ (ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ

ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "

<u>ਤੱਥਃ</u>

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੰ. 24/7, ਰਾਜਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਰੋਡ, ਅਲੀਪੁਰ, ਕੋਲਕਾਤਾ, 3429 ਵਰਗ ਮੀ. 11 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਨਵੈਨੈਂਸ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਪਲਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਕਲਕੱਤਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਸੀਐਮਸੀ'] ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸੀਐਮਸੀ ਨੇ 23 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੰਗਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸੀਐਮਸੀ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਪਲਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ।

8. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1976 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 1 (2) ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਲਕਾਤਾ ਸ਼ਹਿਰ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਏ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ।

9. ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ (ਸੈਕਸ਼ਨ 8) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ 699 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਅਤੇ 3115.50 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 16 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਤੋਂ 2929 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਵਾਧੂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 4 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(5) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980 ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। 25 ਜੂਨ, 1987 ਨੂੰ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਪਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ 19 ਮਈ, 2011 ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 21 ਨਵੰਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾ ਬਦਲਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

12. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸਟੀਕ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ 'ਵਾਧੂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਧਾਰਾ 2(ਕਿਯੂ)(i) ਅਤੇ 2(ਕਿਊ) ਦੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ।)(ii) ਕਲਕੱਤਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ।

13. ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ 3429 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ii) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 (1) (ਏ) ਅਨੁਸਾਰ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2929 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

14. ਹੁਣ ਤੱਕ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ 'ਇਮਾਰਤ' ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੋ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਮਾਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਿਰਫ 50% ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 50% ਨੂੰ ਖੁੱਲਾ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਾਰੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਿਣਤੀ 1714.50 ਵਰਗ ਮੀ. ਸੈਕਸ਼ਨ 2(q)(i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 1714.50 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਵਿੱਚੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸੀਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ [ਦੇਖੋ ਸੈਕਸ਼ਨ

4(1)(ਏ)] ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 'ਵਾਧੂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, 1214.50 ਵਰਗ ਮੀ. ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਨਹੀਂ 2929 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦਾ ਰਕਬਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੋਰ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ.

16. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੇ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ 50% ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਅਧੀਨ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਗਰੀਨ ਬੈਲਟ', 'ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ', 'ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ' ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਾਊਨ ਪਲੈਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਵੇਦੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 3429 ਵਰਗ ਮੀ. ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼। ਇਸ ਲਈ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ।

17. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ,' ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

18. ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐੱਲ. ਜੇ. ਜੋਨਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 1 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਜੋਨਸਨ) ਕੋਲ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 2530 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋਨਸਨ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ

ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਨੰਦ ਲਈ। 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੈਨਸਨ ਕੋਲ ਕੋਈ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ii) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 (9) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਚਰਿੱਤਰ, ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (iii) ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ [ਪੈਰਾ 14 ਦੇਖੋ]। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਆਈ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 17 ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“15. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਗੁੰਝਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਡੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ 2000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੇਤਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ 6000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਛੱਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ 4000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 2000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ, ਜੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੀਜਾ, ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ (ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ) ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਦੀ ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (9) ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

“ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ, ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਧਾਰਾ (1) ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਖਾਲੀ ਹੋਣਾ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਖੰਡ (2) ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ['ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ' ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਏ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ] ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕਥਿਤ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਜੋ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਛੱਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨੇੜਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਮਿਉਂਸਪਲ ਜਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਛੱਡੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਛੱਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਲਈ ਪੂਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (9) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਲੈਂਡ ਅਪਰਟੇਨੈਂਟ' ਸਾਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜੀ) (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

I “(ਜੀ) ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ‘ਜ਼ਮੀਨ ਸਹਾਇਕ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ—

(i) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਮਾਰਤੀ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੱਦ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਥਾਂ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। , ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸੌ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ

((ii) ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜ ਸੌ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ,

ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਸੌ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹੱਦ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਹੱਦ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੱਦ, ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋਨਸਨ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ

ਉੱਤੇ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਜੋਨਸਨ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕੰਬਲ ਛੋਟ' ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਇੱਕ 'ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਜੋਨਸਨ 1 ਨੇ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੇ ਹਰੇਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ।

20. ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2, ਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪ੍ਰੋਵਤੀ ਪੋਦ੍ਦਾਰ (ਪ੍ਰੋਫੋਰਮਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਦੋ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ 321 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ 1 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਲ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਲਕੱਤਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 500 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਸੀ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਪੋਦ੍ਦਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਵਾਧੂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੋਦ੍ਦਾਰ। ਉੱਥੇ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ:

“11. ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਕਿਊ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। “ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜੌਹਨਸਨ ਕੇਸ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਮਾਰਤ 28 ਜਨਵਰੀ, 1976 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ 28 ਜਨਵਰੀ, 1976 ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ 28 ਜਨਵਰੀ, 1976 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ। ”

21. ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ 2 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੌਨਸਨ 1 ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀਃ

। “12. ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਮਾਰਤ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਤਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੇ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (9) ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਭਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਅਤੇ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ" ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਹੱਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ" ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਨਿਰਮਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕ੍ਰਮ ਦੀ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ "ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ" ਦਾ ਜੋੜ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ। ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। “ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਰਥ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਿਲਟ-ਅਪ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। ”

22. ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਪਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਕਿਊ) ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡਾਂ (ii) ਅਤੇ (iii) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਕਿਊ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਆਈ) ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੌਹਨਸਨ ਕੇਸ [(1983) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 110] ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ। .....xx.xx.xx। xx "

23. ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ ਵਿੱਚ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 3, ਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀਃ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (9) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਕਿਊ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਜੌਨਸਨ 1 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੌਨਸਨ 1 ਨੂੰ ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ 2 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਸੰਗਤ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਕਿ ਜੌਨਸਨ 1 ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਆਈ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਜੌਨਸਨ 1 ਦੇ ਸਹੀ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) (i) ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

“17. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੌਹਨਸਨ ਕੇਸ [(1983) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 110] ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੌਹਨਸਨ ਕੇਸ [(1983) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 110] ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ।

18. ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ ਕੇਸ [(1992) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 494] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਆਤਮ ਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ [1993 ਸਪੱਪ (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ ਕੇਸ (1992) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 494) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

" 24. ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ 3 ਨੂੰ 19 ਮਾਰਚ 1997 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ. ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

25. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂ-ਟਰਨ ਲੈ ਲਿਆ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 11 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ (ਸੀਲਿੰਗ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਰਿਪੀਲ ਐਕਟ, 1999 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ 11 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 252 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਰਿਪੀਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਰਿਪੀਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ 4 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

26. ਰੱਦ ਬਿੱਲ ਦੇ 17 ਫਰਵਰੀ, 1999 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

"4. ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਰਲੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਸੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੋਟਾਂ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸਾਬਕਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ”

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਾੜੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

27. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਈ. ਵੱਲ ਮੁੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ 5-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਸ਼ੀਟ ਐਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ।

28. ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਕਲਿਆਣਜੀ ਕਪਾਡੀਆ ਨੇ ਕੋਰੇਗਾਂਵ ਪਾਰਕ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ 5428.09 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਲਕੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਕੋਲ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ 297.28 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਫਲੈਟ ਸੀ। ਕਪਾਡੀਆ ਕੋਲ 111.11 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਖੇਤਰਫਲ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਫਲੈਟ ਵੀ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਕੋਲ ਕੋਰੇਗਾਂਵ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਅੱਧੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 2714.05 ਵਰਗ ਮੀ. ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਫਲੈਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਕੋਲ 3308.61 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਪੁਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ, 2308.61 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਪਾਡੀਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

29. ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਣੇ ਦੇ ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਲਾਟ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 2308 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ

'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

30. ਪੀੜਤ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀ. ਪੀ. ਮਾਥੁਰ, ਜੇ. (ਖਰੇ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਖੁਦ ਲਈ) ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

"ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਪਾਰਕ ਲਈ ਪੁਣੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (9) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਪਲਾਟ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪਲੰਥ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਹਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੌੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਿਲਟ ਓਵਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਨੰਬਰ 82 ਸਥਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪਲਾਟ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਸੀ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਨੰਬਰ 82, ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਪਾਰਕ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕੋਲ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ 905 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

(ਜ਼ੋਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)

। 31. ਐੱਸ. ਬੀ. ਸਿਨਹਾ, ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਜ਼ਬਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ

'ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਵਿੱਚ 'ਅਰਥ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਜੋਨਸਨ 1, ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ 2, ਆਤਮਾਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ [1993 ਸਪੱਸ਼ਟ (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1], ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੋਰਖਪੁਰ [(1997) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ3 ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ4 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ: "

32. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. [(1992) 2 SCC 494] U.P ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। v. L.J. ਜਾਨਸਨ [(1983) 4 SCC 110]. ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ ਕੇਸ [(1992) 2 SCC 494] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. [1993 Supp (1) SCC 1] ਅਤੇ ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੋਰਖਪੁਰ [(1997) 6 SCC 257]।

। 33. ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। [(1997) 2 ਐਸਸੀਸੀ 434] ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੌਹਨਸਨ ਕੇਸ [(1983) 4 ਐਸਸੀਸੀ 110] ਅਤੇ ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ ਕੇਸ [(1992) 2 ਐਸਸੀਸੀ 494] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਜੌਹਨਸਨ ਕੇਸ [(1983) ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ।) 4 SCC 110] ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ ਕੇਸ [(1997) 2 SCC 434] ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [(1997) 7 SCC 757]

34. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ:

(1) ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ;

(2) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਕਿ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ; ਅਤੇ

(3) ਛੱਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ”

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

32. ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(q)(i) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ 5 ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ‘ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ’ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ‘ ਕਲਕੱਤਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ 5 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜੋ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ 2/3 ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਜਾਂ ਕਪਾਡੀਆ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬਚਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ 1000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਮਾਪਣ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਪੁਣੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ. ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ Billimoria5 ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(q)(i) ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹਰੇਕ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਦਾ 2/3 ਖੇਤਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

33. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜੌਨਸਨ 1 [ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ] ਅਤੇ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ 5 [ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ] ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਨੋਟ ਹੈ। ਜੌਨਸਨ 1, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੀਰਾ ਗੁਪਤਾ 2 ਨੇ ਜੌਨਸਨ 1 ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ,

ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ 3 ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਅੰਗੂਰੀ ਦੇਵੀ 3 ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ 5 ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਜੋਨਸਨ 1 ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋਨਸਨ 1 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ 5 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜੋਨਸਨ 1 ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੌਨਸਨ 1, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) (ਆਈ) 'ਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

34. ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ 5 ਸ਼ਾਇਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

35.ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 'ਭੁਗਤਾਨ' ਵਾਧੂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ। a

36. ਸ਼ਬਦ "। ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਅਤੇ 2 (ਕਿਊ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

37. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅੱਗੇ ਮਾਮਲਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate